

IV. Satamahallitus.

Satamahallituksen vuodelta 1929 antama kertomus oli seuraava:

Hallituksen jäsenistö. Hallitukseen kuuluivat vuonna 1929 puheenjohtaja satamalaitoksen johtaja O. E. Jaatinen ja Helsingin rakennuskonttorin satamaosaston työpäällikkö insinööri S. Randelin itseoikeutettuina jäseninä sekä kaupunginvaltuuston valitsevat jäsenet oikolukija K. F. Hellgren, satamatyöntekijä K. Lahtinen, merenkulkuneuvos A. V. Lindberg sekä johtajat J. Pelin ja H. Ramsay, joka viimeksimainittu samalla toimi varapuheenjohtajana.

Kokoukset y. m. Vuonna 1929 kokoontui hallitus 18 kertaa. Useain tärkeimpien kysymysten valmistelu jätettiin tarkoitusta varten asetettujen komiteain toimeksi. Sen ohessa ottivat hallituksen edustajat osaa muutamien rahatoimikamarin asettamien komiteain työhön.

Diaareihin vietyjä asioita oli kaikkiaan 593, joista suurin osa ratkaistiin vuoden varrella. Hallituksen puolesta lähetettyjen kirjelmäin ja lausuntojen lukumäärä oli 312.

Tärkeimmät käsitellyt asiat. Hallitus antoi rahatoimikamarille lausunnon seuraavissa kysymyksissä: tammikuun 24 p:nä Hietalahden sulkutelakka ja konepaja osakeyhtiön anomuksen johdosta saada vuokrata erinäisiä alueita uivaa laivatelakkaa varten; helmikuun 28 p:nä valtion asettaman telakkakomitean ehdotuksesta suurtelakan aikaansaamiseksi; maaliskuun 26 p:nä Sörnäs aktiebolag nimisen osakeyhtiön tarjouksesta eräiden vuokra-alueiden luovuttamisesta kaupungille; heinäkuun 2 p:nä tuulaakimaksujen kantoa koskevasta kysymyksestä; sekä marraskuun 5 p:nä Osakeyhtiö Klippanin tarjouksesta myydä kaupungille Etel. Valkosaarella eli Luodolla sijaitseva ravintolarakennus.

Maaliskuun 26 p:nä esitti hallitus, että kaupunginvaltuusto ryhtyisi toimenpiteisiin kaupunkien yhdenmukaisten liikennemaksutariffien muuttamiseksi. Samana päivänä teki hallitus merenkulkuhallitukselle esityksen Kruunuvuorenselälle ja Sörnäisten satamaan johtavien väyläin valaistuksen parantamiseksi, sekä huhtikuun 9 p:nä Luodon karin risteilyviitan osoittaman matailikon poistamisesta.

Huhtikuun 9 p:nä hallitus lähetti rahatoimikamarille ehdotuksensa satamalaitoksen viisivuotislaskelmaa varten viisivuotiskaudeksi 1930—34 ja elokuun 29 p:nä ehdotuksensa satamalaitoksen tulo- ja menoarvioksi vuodeksi 1930.

Marraskuun 19 p:nä hallitus vahvisti muutoksen kalastuksen harjoittamista Helsingin kaupunkiin kuuluvissa kalavesissä koskevan säännön 1 §:ään.

Marraskuun 23 p:nä hallitus päätti asettaa komitean tekemään ehdotusta tullisäännön muuttamista koskevan, 4 p:nä lokakuuta 1929 annetun asetuk-

sen aiheuttamiksi toimenpiteiksi, mikäli sanottu asetus koskee tavarankäsittelyä Helsingissä.

Joulukuun 17 p:nä hallitus asetti komitean valmistamaan kysymystä vaakamestarikonttorin asettamisesta paremmalle, mahdollisesti vakinaiselle kannalle.

Satamaliikennekonttorin vuodelta 1929 antama kertomus oli seuraava:

Helsingin satamissa kävi vuoden varrella 5,135 rannikkolaivaa, jotka edustivat 275,220 nettorek. tonnia sekä 2,150 ulkomailta saapunutta laivaa, rekisteritonniluku oli 1,489,584 nettorek. tonnia eli yhteensä 7,285 laivaa, tonnिलuvultaan 1,764,804 nettorek. tonnia. Tämän lisäksi tuli vielä höyry- ja moottorialuksia, edustaen yhteensä 20,163 nettorek. tonnia, jotka päivittäin kävivät satama-alueella ja maksoivat satamamaksunsa viikottain. Vertaus vuoteen 1928 osoittaa, että rannikkoliikennealusten luku vuonna 1929 vähentyi 2,219 laivalla ja tonnimmäärä 83,992 nettorek. tonnilla sekä ulkomailta kulkevien laivojen luku 692 laivalla ja niiden tonnimmäärä 132,373 nettorek. tonnilla, joten vuoden 1929 koko tonnिलuku edelliseen vuoteen verrattuna vähentyi 216,365 nettorek. tonnilla. Satamain paikallisliikenne lisääntyi 2,415 nettorek. tonnilla.

Rahapajanlaiturin pidentämiseksi Katajanokalla ruiskutettiin kesän aikana suuret määrät hiekkaa hiekanimijälaivojen avulla kaakkoispuolelle valmistunutta laituria.

Katajanokan kuusi sähkönosturia oli toimessa 7,010 tuntia, eli 2,514 tuntia vähemmän kuin edellisenä vuonna ja 25 tonnin nosturi 766 tuntia, eli 153 tuntia vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Satamajäänsärkijä Herkules avusti vuonna 1929 satamissa 113 laivaa laitureista ja laitureihin, vuonna 1928 oli avustettujen laivojen luku 342; ero, 229 laivaa, johtuu siitä, että liikenne oli vaikeiden jääesteiden tähden pysähdyksissä helmikuun 24 p:stä huhtikuun 3 p:ään.

Konttorin menotili osoitti vuonna 1929 1,795,170 markkaa konttorin todellisten menojen noustessa 1,800,351: 55 markkaan. Konttorin 14 menotilistä osoittaa 8 säästöä yhteensä 30,414: 50 markkaa, jotavastoin 5 tiliä ylitettiin 35,596: 05 markalla, johon summaan sisältyy yhtenä eränä 20,793: 80 markkaa vedenkulutuksesta.

Satamakannantakonttorin vuodelta 1929 antama kertomus oli seuraavan sisältöinen:

Veloitus: Talousarvion lukuun Satamat merkittyjä maksuja pantiin vuonna 1929 maksettavaksi yhteensä 30,078,438: 80 markkaa, vastaten 34,850,566: 25 markkaa edellisenä vuonna. Vähennys oli siis 4,772,127: 45 markkaa. Veloitus alitti vuoden talousarvioon otetut maksut 6,543,211: 20 markalla ja satamahallituksen ehdotukseen otetut 2,832,211: 20 markalla, mikä viimeksimainittu määrä olisi kertynyt, ellei meriliikenne olisi jääesteiden takia ollut keskeytyneenä maaliskuun. Kun tulli-, liikenne- ja satamatariffit olivat samat kuin vuonna 1928, voi kannettujen maksujen vähennys riippua ainoastaan siitä, että tavarain tuonti Helsingin kautta väheni. Syynä siihen olivat Helsingin meriliikenteen keskeytyminen maaliskuun aikana ja vuoden jälki-

puoliskolla syntyneet kireät rahamarkkinat, jotka vaikuttivat ehkäisevästi rakennusaineiden maahantuontiin. Verrattuina 1928 vuoden veloitukseen tuulaakimaksut vähenivät 954,093 markalla, liikennemaksut 3,054,540: 20 markalla, satamamaksut 414,346: 10 markalla ja muut maksut 349,148: 15 markalla.

Koko veloitettu määrä alitti, kuten jo mainittiin, talousarviossa arvioitun määrän 6,543,211: 20 markalla, mikä ilmenee seuraavasta yhdistelmästä:

	Lasketut tulot, Smk.	Todelliset tulot, Smk.	Ylijäämä (+) tai vaja (—), Smk.
Tuulaaki kaupunkiin osoitetuista sekä vientitavaroista	12,600,000: —	¹⁾ 11,507,500: 70	— 1,092,499: 30
Tuulaaki muihin kaupunkeihin osoite- tuista tavaroista	500,000: —	368,002: 15	— 131,997: 85
Liikennemaksut	17,000,000: —	²⁾ 12,643,563: 05	— 4,356,436: 95
Makasiinivuokrat	200,000: —	260,849: 70	+ 60,849: 70
Satamamaksut	4,500,000: —	³⁾ 3,719,549: 60	— 780,450: 40
Nosturimaksut	425,000: —	⁴⁾ 394,290: —	— 30,710: —
Maksut aluksille annetusta vedestä ..	375,000: —	384,292: —	+ 9,292: —
Paikanvuokrat satama-alueilla	400,000: —	328,428: 60	— 71,571: 40
Venelaiturimaksut	160,000: —	149,050: —	— 10,950: —
Satamajäänsärkijämaksut	200,000: —	66,600: —	— 133,400: —
Helsingin makasiiniosakeyhtiön suo- ritettava korvaus satamakannan- takonttorin IV ja V haaraosaston toimenhaltijain palkkauksesta ..	186,650: — [✓]	181,470: — [✓]	— 5,180: —
Lentokoneiden satamamaksut	75,000: —	⁵⁾ 74,843: —	— 157: —
Yhteensä	36,621,650: —	30,078,438: 80	— 6,543,211: 20

Koko maksuunpanosta veloitti pääkonttori 9,364,197: 05 markkaa, haaraosasto I 704,864: 15 markkaa, haaraosasto II 4,195,860: 60 markkaa, haaraosasto III 5,302,133: 75 markkaa, haaraosasto IV 5,347,545: 90 markkaa ja haaraosasto V 5,163,837: 35 markkaa.

Vientitavarain tuulaakimaksut nousivat yhteensä 2,995: 90 markkaan. Liikennemaksujen kokonaismäärään sisältyivät maksut ulkomailta tulleista tavaroista 11,539,975: 90 markkaa, mistä määrästä Länsi satamassa veloitettiin 2,907,524: 85 markkaa, maasta viedyistä tavaroista 918,506: 60 markkaa, mistä määrästä Länsi satamassa veloitettiin 251,965: 45 markkaa sekä tavaroista, jotka vesitse olivat saapuneet oman maan paikkakunnilta 185,080: 55 markkaa.

Veloitusilmoituskirjojen lukumäärä vuoden aikana oli 229,345 ollen 29,865 pienempi kuin edellisenä vuonna. Ilmoituskirjoista annettiin 72,582 pääkonttorissa, 42,337 I haaraosastossa, 54,136 II haaraosastossa, 15,803 III haaraosastossa, 20,303 IV haaraosastossa ja 24,184 V haaraosastossa. Keskimääräinen veloitus kutakin ilmoituskirjaa kohti oli eri osastoilla 129: 01 markkaa, 16: 65 markkaa, 77: 51 markkaa, 335: 51 markkaa, 263: 39 markkaa ja 213: 52 markkaa.

Kannanta. Vuoden kuluessa veloitetusta määrästä 30,078,438: 80 markasta, kertyi vuoden aikana 29,855,100: 15 markkaa, vastaten 99.3 %. Vuoden alkaessa oli vuosilta 1917—28 perimättä 241,153: 58 markkaa, mistä määrästä vuoden varrella kertyi 160,762: 80 markkaa eli 66.7 %. Joulukuun 31 p:nä 1929 oli perimättömiä maksuja vuosilta 1917—29 303,729: 43 markkaa, mistä määrästä 223,338: 65 markkaa kuului kertomusvuoteen. Jo tammikuun kuluessa vuonna 1930 kertyi vuodelta 1929 perimättä jääneitä maksuja

¹⁾ Siitä palautettiin 24,016: 85 markkaa. — ²⁾ S:n 4,748 markkaa. — ³⁾ S:n 339,809: 75 markkaa. — ⁴⁾ S:n 325 markkaa. — ⁵⁾ S:n 21,173: 15 markkaa.

121,095: 05 markkaa. Koko määrästä valvottiin vuoden aikana 12:ssa konkurs-
sissa yhteensä 5,325: 40 markkaa.

Vuoden aikana kannetusta määrästä suoritettiin takaisin 390,072: 75
markkaa ja edelliseltä vuodelta 26,599: 65 markkaa, johtuen tullikäsitteilyihin
tehdyistä muutoksista ja voimassaolevien tariffien myöntämistä satamamak-
suaalennuksista säännöllistä liikennettä välittävälle laivoille ja lentokoneille.

Tullipakkahuoneen ulkopuolella olevain tavarain punnitus. Tullipakka-
huoneen ulkopuolella olevain tukkutavarain punnitukseen käytti tähän tarkoi-
tukseen asetettua vaakamestaria 38 liikettä, joiden laskuun punnittiin 53,424
tonnia erilaatuisia tavaroita, joista rehukakut, ruis, pellavansiemenet, ohra,
maissi, suola, leseet ja kivihiili olivat tärkeimmät. Bruttotulot tekivät 204,315
markkaa, mistä määrästä, kun siitä ensin oli vähennetty vaakaajakonttorin
vuokra, kanslia-apulaisen palkkaus, vaakojen korjaus sekä painatuskustannuk-
set tuli vaakamestarin osalle 38,405 markkaa, ja 14 punnitusapulaisen osalle
124,810 markkaa. Vaakamestari ei nauttinut mitään palkkaa kaupungilta,
mutta sai 3,600 markan vuotuisen vuokra-avustuksen.

*Menot ja tulot*¹⁾. Konttorin vuoden 1929 menosääntö päättyi 3,249,860
markkaan, jota vastoin todelliset menot nousivat 3,315,389: 85 markkaan.
Konttorin 14:stä menoerästä 7 osoitti säästöä, jota vastoin palkkausten, vaako-
jen, punnusten ja kärryjen, kaluston korjauksen, lämmön ja valaistuksen sekä
poistojen ja peruutusten määräraha ylitettiin yhteensä 123,341: 40 markalla.
Tästä summasta oli 67,355: 35 markkaa rautatietöimiston valaistusta varten
myönnettyä määrärahaa.

¹⁾ Yksityiskohtaiset tiedot on julkaistu Helsingin kaupungin tilastossa V. 14. 1929.